

Samenvatting

Prikkelbaredarmsyndroom (PDS) is een vaak voorkomende aandoening die zich kenmerkt door terugkerende episodes van buikpijn samenhangend met veranderingen en/of wisselingen in het ontlastingspatroon.

Het pathofysiologische mechanisme van PDS is complex en nog niet volledig opgehelderd. Door de verschillende oorzaken werken behandelingen vaak slechts bij een deel van de patiënten. Nieuwe behandelopties zijn hierdoor waardevol voor huisartsen, MDL-artsen, apothekers, drogisten en patiënten. Pepermuntolie en linaclotide zijn nieuwe behandelopties, maar lijken nog weinig geadviseerd of voorgeschreven. Daarentegen blijft het aantal uitgiftes van het afgeraden middel mebeverine onveranderd hoog.

Eén van de gebruikte strategieën in het project is het begeleiden van FTO-groepen bij een FTO-bijeenkomst over PDS. In de periode van juni 2025 tot en met februari 2026 zijn 15 groepen begeleid

door een IVM adviseur. Direct na de bijeenkomsten blijkt dat het begeleiden van deze FTO-bijeenkomsten heeft bijgedragen aan het ondersteunen van huisartsen en apothekers bij het leveren van meer eenduidige en richtlijnconforme zorg aan patiënten met PDS. Door het, samen met een MDL-arts, bespreken van de NHG-Standaard *Prikkelbaredarmsyndroom (2022)*, eigen voorschrijfcijfers en casuïstiek is de kennis over diagnostiek en behandeling vergroot en voelen zorgprofessionals zich zekerder in hun beleid.

Na het FTO zijn zorgprofessionals vaker geneigd om pepermuntolie en linaclotide te adviseren of voor te schrijven en zijn ze terughoudender met het starten van mebeverine en scopolaminebutyl. Ook is de bekendheid met de Keuzehulp PDS duidelijk toegenomen, wat helpt bij gezamenlijke besluitvorming met patiënten. Het maken van concrete FTO-afspraken draagt bij aan uniform beleid en betere samenwerking binnen de regio.

Aanbevelingen voor de praktijk:

- Gebruik het FTO om kennis te vergroten en voorschrijfgedrag te veranderen.
- Nodig een medisch specialist uit de regio uit om kennis te vergroten en samenwerking te versterken.
- Gebruik eigen voorschrijfcijfers om het voorschrijfgedrag inzichtelijk te maken.
- Maak samenwerkingsafspraken en evalueer deze (half)jaarlijks.

PIPERITA

Met het project PIPERITA (Prikkelbaredarmsyndroom: Implementatie Pepermuntolie & Reductie Irrationele Therapieën) richt de projectgroep zich op optimalisatie van PDS-zorg in de eerste lijn, met speciale aandacht voor de verdere implementatie van de wijzigingen ten aanzien van het medicamenteuze beleid uit de NHG-Standaard *Prikkelbaredarmsyndroom (2022)*.

Inhoudelijke aanbevelingen ten aanzien van PDS:

- Wees terughoudend met mebeverine en scopolaminebutyl bij patiënten met PDS en bespreek actief het evalueren en eventueel stoppen bij bestaande gebruikers.
- Overweeg pepermuntolie en linaclotide bij patiënten met PDS conform de NHG-Standaard *Prikkelbaredarmsyndroom (2022)* en bespreek kosten en praktische aspecten open met patiënten.
- Benadruk dat het leveren van zelfzorgproducten op recept geen aflevertoeslag met zich meebrengt voor de patiënt.
- Zet de Keuzehulp PDS structureel in bij consulten om behandelopties en verwachtingen samen met de patiënt te bespreken.

